

Beregszászi Harangszó

A Beregszászi Szent Kereszt Plébánia hírlevele

XIII. évf. 8. szám. ÉVKÖZI 7. VASÁRNAP (2023. 02. 19.)

OLVASMÁNY *Lev 19, 1-2. 17-18* SZENTLECKE *1 Kor 3, 16-23*

Válasz: *Irgalmas a mi Urunk, Istenünk: könyörületre hajlik szíve.*

Itt Jézus folytatja annak kifejtését, hogy tanítása tökéletesíti az ószövetségi törvényt. A „szemet szemért” előírásban volt valamilyen természetes igazságosság abban az értelemben, hogy a büntetés nem lehetett súlyosabb, mint az okozott kár. Jézus újdonsága abban van, hogy a rosszat jóval, a gyűlöletet szeretettel kell viszonzni, s a büntetést Istenre hagyni. Ezzel nem tolja félre a közösségi igazságszolgáltatást, hanem azt akarja, hogy a megbocsátás menjen el a végső határig. A megokolás az, hogy mi is rászorulunk Isten irgalmára, s annak előfeltétele az, ha mi magunk is irgalmasok vagyunk. Az irgalmasságot a mennyei Atyától kell megtanulnunk.

EVANGÉLIUM Szent Máté könyvéből (Mt 5, 38-48)

Abban az időben Jézus így szólt tanítványaihoz:

Hallottátok, hogy a régieknek ezt mondták: Szemet szemért, fogat fogért. Én pedig azt mondom nektek: Ne szálljatok szembe a gonosszal, hanem ha valaki arcul üt téged jobb felel, tartsd oda neki a bal arcodat. Aki perbe fog, hogy elvegye a ruhádat, annak add oda a köntösödöt is. És ha valaki egy mérföldnyire kényszerít, menj vele kétannyira. Adj annak, aki kér, és aki kölcsönt akar, el ne fordulj tőle.

Hallottátok, hogy ezt mondták: Szeresd felebarátodat és gyűlöld ellenségedet. Én pedig azt mondom nektek: Szeresétek ellenségeiteket, tegyetek jót azokkal, akik gyűlölnék benneteket, imádkozzatok azokért, akik üldöznek és gyaláznak titeket, hogy gyermekei legyetek mennyei Atyátoknak, aki fölkelte napját jókra és gonoszokra egyaránt, és esőt ad mind az igazaknak, mind a bűnösöknek.

Ha ugyanis csak azokat szeretitek, akik titeket szeretnek, ugyan mi lesz a jutalmatok? Nem teszik meg ezt a vámosok is? És ha csak a testvéreiteknek köszöntök, mi az, amivel többet tesztek? Nem teszik meg ezt a pogányok is? Ti legyetek olyan tökéletesek, mint amilyen tökéletes a ti mennyei Atyátok!

A HÉT SZENTJE

Szent Mátyás

Mátyás, téged külön csoda emelt a szent apostolok áldott karába, isteni útmutatás és rendelés. Eltávozott az áruló, kötélén, ágon lelt halált, szent rangját nem becsülte meg, sem Krisztus szent szeretetét. Krisztus kegyelme rád maradt, a méltatlan helyébe lépsz, Péter szól, ám a Lélek az, ki intéz szót és sorsvetést. Te vállalod a küldetést, pogányoknak hogy vidd a fényt, Jézust hűséggel hirdeted, majd érte ontod véred is. Boldog tanítvány, légy velünk, hogy mindig szívvest-örömezt járjunk a Lélek útjain, kövessük, bárhová vezet.

A Háromság áldott legyen, és adja meg, hogy általa az égbe jussunk, boldogan zengjük majd ott dicséretét. Ámen.

A NAGYBŐJTŐRŐL

Latinul Quadragesima. Szent idő, Jézus Krisztus negyven napi böjtölésének, majd kinszenvedésének emlékezte hamvazószerdától húsvétvasárnapig. Napjainak száma (negyven) Jézus pusztai böjtjéhez igazodik (vö. Mt 4,1-11; Mk 1,12-13; Lk 4,1-13). Mivel vasárnap a keresztény ember nem böjtölhet, a nagyböjt hamvazószerda és az első nagyböjti vasárnap közti hétköznapi napokból, s a köv. 6 hét hétköznapi napjaiból áll (4 + 6x6 nap). A nagyböjt utolsó hete a nagyhét, három szent napja nagycsütörtök, nagypéntek, nagyszombat.

Liturgikus színe a lila.

Szent Ireneusz szerint a 2. században egyesek nagypénteken, mások nagyszombaton is, vagy húsvét hajnala előtt 40 órán át böjtöltek. Tertullianus szerint a 3. század elején a keresztények addig böjtöltek, amíg „elvitetett tőlük a vőlegény” (Mt 9,15), azaz Krisztus sírban nyugvásának idejéig (nagypénteken és nagyszombaton). A 3. század közepén az alexandriaiak egy hétig böjtöltek húsvét előtt. Szent Atanáz 339-ben Rómából írta az alexandriaiaknak, hogy tartsák meg a 40 napos böjtöt. Ekkor a nagyböjt már általános volt. A 11. századig késő délutánig semmit sem ettek, húst, tejterméket és tojást később sem.

A nagyböjt ideje előkészület volt a katekumeneknek a keresztségre, a nyilvános bűnösöknek a nagycsütörtöki feloldozásra, s általában mindenkinek a húsvéti misztérium ünneplésére.

A 4-5. században nagyböjtben csak hétfőn, szerdán és pénteken, a 6. század végén már minden hétköznapi volt szentmise, saját miseszövegekkel és oratio super populummal. Ez az áldozás után külön böjti könyörgés volt a népért; a Római Misekönyv 3. kiadása (2002) ad libitum visszahozta.

A II. vatikáni zsinat előtt hetvenedvasárnaptól, azóta hamvazószerdától nagyszombatig nincs alleluja, s elmarad a templomok virágokkal való díszítése.

Sajátosan nagyböjti szertartás a keresztúti ájtatosság.

Introitusuk (a mise kezdő éneke) alapján a nagyböjti vasárnapok neve: Invocabit, Reminiscere, Oculi, Laetare, Iudica; virágvasárnap a nagyhét kezdete.

A hatályos jog szerint nagyböjtben szigorú böjt van hamvazószerdán és nagypénteken, hústilalmi napok a péntek.

A bizánci szertartásban: Jeruzsálemben a 4. század végén a húsvét előtti 8 hét volt a nagyböjt, mert szombaton és vasárnap nem böjtöltek, így a 40 böjtös hétköznapi nap 8 hétre oszlott el. A húsvét előtti 8. vasárnap (a latin rítusban hatvanadvasárnap) volt az apokreosz, a húshagyó vasárnap, a 7. a türofagosz, a vajhagyó vasárnap. Régebben csak szombaton és vasárnap volt szentmise, a többi napon az előszenteltek liturgiáját végezték, mert a liturgia a mennyei diadal és az öröm ünnepe, a nagyböjt viszont a vezeklés és a szomorúságé.

Magyarországon az Érdy-kódexben negyvenlőböjt. A nagyböjt középkori magyar nyelvhasználatban gyökerező neve a 20. század közepéig élt az idősebbek ajkán.

A nagyböjt az elcsendesülés ideje (szórakozás kerülése, lakodalmi tilalom stb.). Őseink nagyböjt péntekjein, főként nagypénteken az egész napot veszteglésben, azaz hallgatásban töltötték. Ókeresztény regula szerint a húsfélék mellett lactici-nium, keleti szóhasználat szerint fehér eledel (tej, túró, vaj, sajt, tojás) sem kerülhetett a hívek asztalára. A böjti hagyomány- és szokásrend a 20. század nagy gazdasági és társadalmi változásai, világnézeti forrongásai közepette gyorsan

pusztult, aszketikus-erkölcsi szándékaiban lassanként eltűnt. E folyamatot erősítették a folyton enyhülő egyházi rendelkezések is, melyekkel legkevésbé az öregek éltek. A nagyböjt szigorú megtartóztatásai a régiek számára a „jókedvű adakozás” (vö. 2Kor 9,7) egy lehetősége volt, abban a meggyőződésben, hogy amit az ember Istenért megvon magától, azt lelke százszorosán visszanyeri. A folytonos könnyítések ellenére is a magyar parasztság a 19. század végéig csupán halat és olyan eledelket fogyasztott, melyeket (a szegediek szavával) csak a harmat nevelt, tehát növényféléket. A nagyböjti vezeklés kemény fajtája volt a negyvenelés (negyvenszer, azaz naponta csak egyszer étkezés naplemente után a nagyböjt egész ideje alatt). Erdélyben esküdtek is a böjtre: Esküszöm az élő Istenre... Szűz Máriára, Tizenkét apostolokra... és minden szent napokra és böjtekre, melyek úgy adják lelkem üdvösségét...

A nagyböjt hetei

A hamvazószerda és nagyböjt első vasárnapja közötti pár nap a húshagyóhét vagy csonkahét. A csütörtök csonkacsütörtök, Székelyföldön kövércsütörtök, zabálócsütörtök, torkoscsütörtök, tobzódócsütörtök, Kolozsvárott böjtfőcsütörtök, Székesfehérvárott torkoscsütörtök, Kethelyen kifsarsang. Ilyenkor még megették vagy a szegényeknek adták a farsangi ételmaradékot, hogy kárba ne vesszen.

Az 1. nagyböjti vasárnap (Invocabit, 'Hozzám kiált') csonkavasárnap, a Döbrentei-kódexben böjt elő vasárnap; evangéliuma Jézus megkísértése. Részben nagyböjt 1. vasárnapjához kötődött a téltemetés, mely szimbolikusan a bűnök legyőzésével (temetésével) újjászülető élet játéka volt.

2. vasárnap (Reminiscere, 'Emlékezzél') a Döbrentei-kódexben böjt másod vasárnap, Telegdi Miklósnál és Bujákon netlenvasárnap, Tápén guzsahét, guzsavasárnap, Szakmáron guzsolóhét, guzsolóvasárnap, Hangonyban vitérhét, vitérvasárnap, Győr vidékén torkoshét, torkosvasárnap. A vasárnapot követő hét az evangélium alapján (Urunk színeváltozása) világoshét.

3. vasárnap (Oculi, 'Szemeim'), a Döbrentei-kódexben böjt harmad vasárnap, Telegdi Miklósnál böjtközépvásárnap; 17. századi evangélium-magyarításban szemek vasárnapja. A hétnak a középkori egyház latinságban hebdomada mediana, a napnak evangéliuma alapján coecus natus volt a neve (Mt 15,14: ha pedig vak vezet világatant, mindkettő gödörbe esik).

4. vasárnap (Laetare, 'Örvendezz') ősi neve vigadozóvasárnap (1635) vagy rózsavasárnap (1635). Utóbbi elnevezést az magyarázza, hogy a pápa aranyrózsát szokott szentelni, melyet előkelő és jámbor világi személyiségeknek küld ajándékba.

5. vasárnap (Judica, 'Itélj meg') a feketehét, feketevasárnap. Rá következik a feketehétfő. A Lányi-kódex szerint ez a süket hét, süketvasárnap, előtte süketpéntek. A kereszt hét, keresztvasárnap (dominica de passione) nevek is ismertek. A liturgikus hagyomány szerint feketevasárnaptól a feltámadási szertartásig a templomi feszületeket, továbbá a főoltár képét violaszín lepellel eltakarják, az evangélium alapján: Jézus azonban eltűnt és kiment a templomból (Jn 8,59). A böjti lepel a középkorban egyúttal a szegények bibliája is volt, mert Jézus életét vagy kínszenvedésének állomásait festették rá. A mennyezetről, a triumphus gerendájáról csüngött le, és teljesen eltakarta a szentélyt, illetve a miséző papot a hívek szeme elől.

6. vasárnap (Palmarum, 'Pálmák'), virágvasárnap hete a virághét. Napjai a virágcsütörtök, virágszombat.

HIRDETÉSEK

+ Február 22-én Hamvazószerda, a Nagyböjt kezdete!

Egész nap szigorú böjt!

+ Nagyböjtben minden szerdán és pénteken délután 15:00-kor **keresztutat végzünk** a templomban.

+ Február 26-án délután 15:00-kor gitáros imaórát tartunk a békéért! Mindenkit várunk szeretettel!

+ A **Munkácsi Szent István Líceum** felvételt hirdet a 2023/2024-es tanévre a 8., 9., és 10. osztályokba! Családias légkör, keresztény nevelés, modern kollégium, jól felszerelt tantermek várják a diákokat!

Líceumi nyílt nap és konzultáció a jelentkező diákok, szüleiük és minden érdeklődő számára: 2023. április 21. (péntek) és 2023. május 6. (szombat) 9:00 óra (közép-eur. idő).

A felvételi dátuma: 2023. május 13. (szombat) 9:00 (közép-eur.idő)

További információ a felvétellel kapcsolatban az iskola honlapján érhető el: <https://munkacs-katlic.org.ua/felveteli-felhivas/>

+ A „Szent Márton Karitás” Kárpátaljai Megyei Jótékony-sági Alapítvány ukrainai felsőoktatási és szakképzési intézményben tanuló kárpátaljai diákok részére szociális és tanulmányi **ösztöndíj pályázatot** hirdet a 2022/2023-as tanév II. félévére

Beküldési határidő 2023. március 1.

Részletes információ a

<http://www.caritas-transcarpathia.com/hu/index.php/106-osztondijpalyazat-2022-2023-2>

IGENAPTÁR

Február 19. vasárnap: Évközi 7. vasárnap

Lev 19,1-2.17-18 Zsolt 102 1Kor 3,16-23 Mt 5,38-48

Február 20. hétfő: 7. évközi hét hétfő

Sir 1,1-10 Zsolt 92 Mk 9,14-29

Február 21. kedd: 7. évközi hét kedd

Sir 2,1-13 (gr. 1-11) Zsolt 36 Mk 9,30-37

Február 22. szerda: Hamvazószerda

Joel 2,12-18 Zsolt 50 2Kor 5,20-6,2 Mt 6,1-6.16-18

Február 23. csütörtök: Csütörtök hamvazószerda után

MTörv 30,15-20 Zsolt 1 Lk 9,22-25

Február 24. péntek: Szent Mátyás apostol – Ü

ApCsel 1,15-17.20-26 Zsolt 112 Jn 15,9-17

Február 25. szombat: Szombat hamvazószerda után

Iz 58,9b-14 Zsolt 85 Lk 5,27-32

KERESZTELÉS-HÁZASSÁG-TEMETÉS

Temetés: Papp Valéria – 2023. 02. 16.

HETI MISEREND

Február 20, hétfő: 07:30 - Beregszász

Február 21, kedd: 07:30 - Beregszász

Február 22, szerda: 08:00 - Macsola

10:00 - Beregszász

12:00 - Ardó

15:30 - Beregdéda

Február 23, csütörtök: 08:00 - Beregszász

Február 24, péntek: 15:00 - Keresztút

16:00 - Beregszász

Február 25, szombat: 08:00 - Beregszász

14:00 - Macsola

15:30 - Bulcsú

Február 26, vasárnap: 08:00 - Ardó

10:00 - Beregszász

12:00 - Beregdéda

BEREGSZÁSZI RÓMAI KATOLIKUS SZENT KERESZT PLÉBÁNIA

web: beregszasziplebania.org.ua

Felelős szerkesztő: Fehér Rita

Ukrajna, 90200 Beregszász, Bethlen u. 2.

Tel: +380954982704

e-mail: beregszasziplebania@gmail.com